

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD:

Det är ett rätt lätt arbete men skarvningen kan vara knepig. Om du använder en bra kap- och geringssåg underlättar du det en hel del för dig själv.

TIDSÅTGÅNG:

1 dag inklusive målning, men exklusive torktider.

PRISBILD:

Cirka 400 kr för lister till en pardörr som på bilden.

Val av foderlister kan i hög grad inverka på stilen i bostaden. Därför bör du tänka dig för innan du spikar upp första bästa standardlist. Genom att välja profilerade lister kan dörren få ett helt annat utseende.

Inramning med stil

Det är ganska lätt att sätta upp nya foderlister. Väljer du profilerade lister i stället för standardlister ger du stil åt dörren, men de kräver noggrannhet både när de kapas och när de sätts upp. Se här hur du lyckas med jobbet.

Sidorna

Innan du spikar fast foderlisterna bör du bestämma dig för var på karmen de ska placeras. Du kan låta listerna sitta kant i kant med karmen eller dra in dem någon millimeter så att det bildas en liten fals. Det ser i regel snyggare ut om listerna dras in lite från kanten. För att de ska hamna lika långt in på sidorna och ovanför karmen, kan du göra en liten kloss som håller avståndet.

Även om du använder en stödkloss bör du med streck markera var listerna ska placeras. På listerna drar du också streck som anger åt vilket håll de ska sågas. Det är extra viktigt om du väljer släta lister eftersom de kan vändas åt båda hållen.

En eller två små klossar kan markera avståndet från karmens kant.

1 Mät noga och markera var foderlisterna ska placeras. Här dras de in 6 mm från kanten på karmen så att det bildas en liten fals. Sätt streck i alla hörn och på ett par ställen längs sidorna och ovanför karmen.

Markera var sågspåret ska börja och sluta och dra på fri hand ett streck mellan punkterna.

2 Håll foderlisten mot karmen och sätt ett streck där den ska sågas. Nertill ska den sågas av vinkelrätt mot sockeln (om denna är vågrät). Uptill geringssågas i 45 grader. Markera åt vilket håll listen ska vändas när den sågas.

3 Såga av foderlisterna upptill i 45 graders vinkel. Det är en stor fördel att använda kap- och geringssåg eller en manuell geringssåg – då får du exakta vinklar och fina sågspår. Ska du sätta upp många foder, bör du låna eller hyra en såg.

Här används 35 x 1,7 mm dyckert

4 Fäst foderlisten med dyckert. Den första fäster du 5–8 cm från hörnet. **TIPS:** Fäst en dyckert strax under hörnet och en cirka mitt på, men knacka inte i dem helt förrän alla tre foderlisterna sitter på plats. Då blir det lättare att justera placeringen.

Spackla igen hålen med t.ex. akrylfogmassa innan du målar.

5 Försänk alla dyckertar 1–2 m med spikdrivare. Om du inte har en sådan kan du använda en större spik eller en skruv. När huvudet har försänkts spacklar du igen hålet med exempelvis vit akrylfogmassa, som lätt kan målas över.

Den övre listen

Om du kapar den övre listen 1–2 mm för lång blir skarven tät.

1 Kapa den övre foderlisten först när du har sågat och satt upp de två på sidorna. Geringssåga sedan den ena änden på foderlisten och kolla att skarven blir nästan osynlig innan du markerar längden. Geringssåga sedan foderlistens andra ände.

2 Sätt upp den övre listen. Stryk vitt trälim på sågytorna på båda sidor så att listerna limmas ihop. Då är det knappast någon risk att det bildas en springa mellan dem om träet rör sig lite.

3 Spika fast den övre foderlisten. Fäst först en dyckert mitt på. Pressa sedan listen mot en sidolist så att fogen blir perfekt och fäst en dyckert i karmen nertill. Avsluta med att fästa en dyckert uppför ner i sidolisten på varje sida.

Tröskeln

1 Listen framför tröskeln ska sågas till så att den smyger sig tätt intill karmen och foderlisten. Det ser snyggast ut.

Du kan ev. såga urtag nertill i foderlisten, så att trekantlisten kan skjutas in under fodret.

2 Markera och bearbeta trekantlisten med vass hobbykniv eller stämjärn tills den får en profil som passar mot karm och foderlist. Du kan ev. använda en profilmall när du överför profilen.

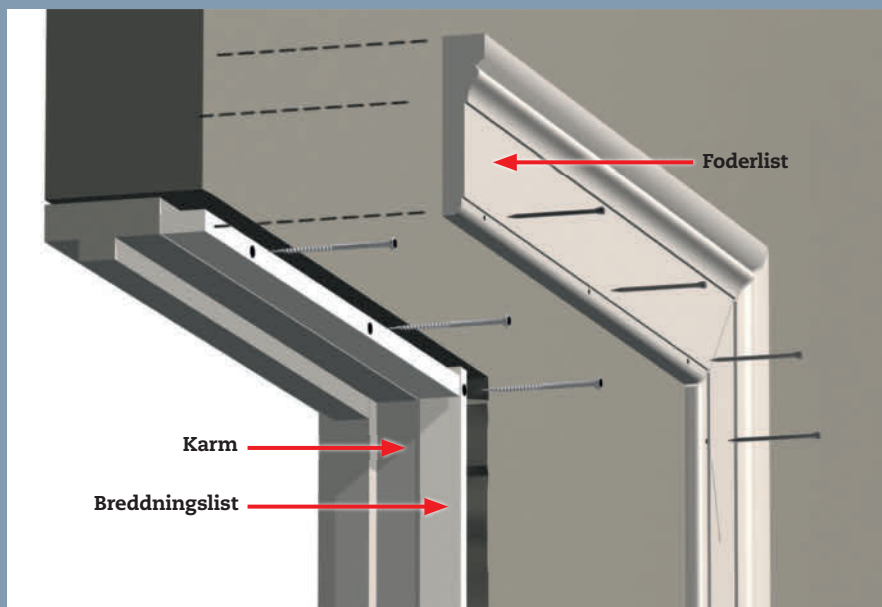
3 Spika fast listen på tröskeln när du har fått den att passa mot sidorna. Om du använder eklist är det klokt att förborra med 1 mm borrh och sedan fästa listen med 25 x 1,2 mm dyckert.

Om dörrhålet är djupare än karmen

I många äldre hus kan dörrhålet vara ganska djupt, och sätter man in en modern dörr där, är det troligt att karmen inte är lika djup som hålet.

I så fall breddar man karmen på motsatt sida av dörren med hyvlade lister. Hur kraftiga listerna ska vara beror på dörrhålets djup och hur mycket luft det finns runt karmen. Här används 22 x 33 mm lister, som kapas för att passa på sidorna och ovanför dörrhålet. Se även den enkla ritningen till höger.

Breddningslisten skruvas fast på karmen hela vägen runt. Foderlisterna fästs i breddningslisterna med dyckert.

1. Förborra med 4 mm borrh i breddningslisterna. Borra lite snett in från framsidan så att skruven senare försvinner bakom foderlisten, när denna fästs med dyckert.

2. Stryk lim på baksidan av breddningslisten och fäst den med 4 x 70 mm skruvar (beroende på hur bred listen är) på var 40:e cm.

3. Skruva också ihop sidorna med överstycket. Även nu förborrar du med 4 mm borrh.

4. Nu kan du fästa foderlisterna. Håll först upp dem och markera på dem var skruvarna i breddningslisterna sitter. Då blir det lätt att placera dyckertarna så att de inte träffar på en skruv när de slås i.

Undvik att spika där du har skruvat!

4 Försänk alla dyckertar med spikdrivare. Det är extra viktigt att huvudena försänks en bit så att du inte skadar fötterna på uppstickande dyckert.

5 Nu sitter trekantlisten på plats på den ena sidan av tröskeln. På den andra sidan behövs ingen list. Som du ser, sluter den tätt mot karm och foderlist.

På den andra sidan tröskeln sågas listen vinkelrätt.

6 Fäst en list på andra sidan tröskeln. Här behöver listen inte anpassas mot en profilerad list eftersom den här stöter emot en lodrät, slät list. Palla upp tröskeln lite innan du fäster listen så minskas risken för knarr.

TIPS

Måla foderlisterna först. Om dina foderlister inte är målade från början, bör du starta med att måla dem. Stryk dem även en gång på baksidan för att minska risken för att de slår sig.

VERKTYG

Använd en kap- och geringssåg. Vanliga släta lister kan även sågas i geringslåda, men du får bäst resultat om du använder en geringssåg. Den eller en elektrisk kap- och geringssåg är nödvändig när du sågar allmogelister.

DETTA HAR ANVÄNTS

Material

Allmogelister:

- 4 lister à 240 cm, 2 lister à 180 cm

12 x 15 mm trekantlist:

- 2 lister à 180 cm

22 x 33 mm hyvlad list:

- 2 lister à 240 cm och en list på 180 cm

Dessutom:

- Dyckert, 25 x 1,2 mm och 35 x 1,7 mm
- Trällim
- Akrylfogmassa
- Skruvar, 4 x 70 mm

Specialverktyg

- Kap- och geringssåg

De nya foderlisterna i allmogestil passar fint ihop med den glasade pardörren och med stilen i bostaden.

